TORAH OHR • PARSHAS BEREISHIS • MAAMAR 6

לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו

It is not good that the man be alone; I will make him a helper opposite him

◇

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA
likuteitorah.com/torah-ohr/bereishis/6/

1 לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו. כתיב כי שמש ומגן הוי"ה אלקים.

"It is not good that the man be alone; I will make him a helper opposite him." It is written, "For a sun and a shield is Havayah Elokim."

פי' הוי"ה הוא גילוי והמשכת ההארה להיות מקור להתהוות העולמות כי הוי"ה מלשון התהוות כנודע.

Meaning: Havayah is the revelation and drawing forth of the illumination to be the source for the coming into being of the worlds, for Havayah is from the term hishavus, "coming into being," as is known.

אך אם היה הארה זו מתגלית ונמשכת להיות חיות לנבראים כמו שהיא בעצמותה לא היו הנבראים כלל על אופן שהם עתה

But if this illumination were revealed and drawn forth to be life-force for the creatures as it is in its essence, the creatures would not exist at all in the manner they are now;

כי לא היה יכול להיות מציאות יש ונפרד כמו שהוא עתה מאחר שאור וחיות המהוה היה מאיר עליו בגילוי אלא היו בבחי' ביטול המציאות מכל וכל כמו שהוא קמי' [קמיה] יתי' דכולא כלא חשיבי.

for there could not be an existence that is "something" and separate, as it is now, since the light and life-force that brings it into being would shine upon it openly; rather, they would be in a state of utter nullification of existence, as it is before Him, blessed be He, before whom "all is considered as nothing."

2 ולזאת עשה השי"ת [השם יתברך] מגן ונרתק לשם הוי"ה והוא בחי' שם אלקים שמעלים ומסתיר תוקף ההארה

Therefore G-d, blessed be He, made a shield and a sheath for the Name Havayah, and this is the level of the Name Elokim, which conceals and hides the intensity of the illumination,

והיינו ע"י גבורות וצמצומים ואז יכול להיות התהוות היש ונפרד וזהו פי' שם אלקים לשון שררה כי אין מלך בלא עם.

namely, through severities and contractions; and then the coming into being of the "something" and the separate can take place. And this is the meaning of the Name Elokim, an expression of rulership, for "there is no king without a people."

ובחי' זו הוא הנק' ג"כ בשם שכינה כי שכינה הוא מלשון ושכנתי בתוכם שע"י מדה זו הוא מתלבש בנבראים

And this level is also called by the name Shechinah, for Shechinah is from the expression "And I will dwell in their midst," for through this attribute He is vested in the creatures;

משא"כ אם היה ההארה מתגלית כמו שהיא בעצמותה לא היו הנבראים יכולים להכיל אותה כלל וכנ"ל.

whereas if the illumination were revealed as it is in its essence, the creatures could not contain it at all, as said above.

3 והנה נז' בדרז"ל [נזכר] [בדברי רבותינו זכרונם לברכה] ענין גלות השכינה כמו שאמרו גלו לאדום שכינה עמהם גלו לבבל כו'.

Now, the matter of the exile of the Shechinah is mentioned in the words of our Sages, of blessed memory, as they said: "They were exiled to Edom — the Shechinah was with them; they were exiled to Babylon…," etc.

וענין גלות זה הוא כך בהיות כי תכלית ירידת והמשכת אור אלקותו ית' שנמשך להתלבש בנבראים ולהחיותן ע"י צמצום דשם אלקים כנ"ל עד שיהיו מתהוים באופן שהם בחי' יש ונפרד. הוא בשביל שאח"כ יתבטל היש לאין

And the matter of this exile is as follows: the purpose of the descent and drawing forth of the light of His G-dliness, blessed be He, which is drawn down to be vested in the creatures and give them life through the contraction of the Name Elokim, as said above, until they come into being in such a way that they are "something" and separate, is so that afterward the "something" be nullified to the "nothing,"

ע"ד מ"ש וצבא השמים לך משתחוים שכל המלאכים צבא מעלה מיכאל וגבריאל כו' עם שהם בחי' יש ודבר אבל הם בטלים אל האין.

in the manner of what is written, "And the host of heaven bow down to You": all the angels, the host above, Michael and Gavriel, etc., although they are "something" and an entity, are nullified to the "nothing."

4 וזהו נח"ר [נחת רוח] לפניו יתי שיהיה יש ושיתבטל ובזאת דוקא הוא חפץ. ובשביל זה היה ירידת הארת אלקותו ע"י העלמים והסתרים עד שיהיה התהוות היש כנ"ל וכדכתיב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וגו'.

And this is the gratification before Him, blessed be He: that there be a "something" and that it be nullified; and it is specifically this that He desires. And for this reason there was the descent of the illumination of His G-dliness through concealments and hidings, until the "something" comes into being, as said above; and as it is written, "Everyone that is called by My Name, and for My glory I created him…."

אבל בחי' גלות השכינה הוא כשנמשך הארת אלקותו יתי הנקי בשם שכינה ומתלבשת בע' [בשבעים] שרים להחיותן והם יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] לי יאורי כו' רק דקרו ליה אלקא דאלקיא.

But the exile of the Shechinah is when the illumination of His G-dliness, blessed be He, which is called by the name Shechinah, is drawn down and vested in the seventy princes to give them life, and they are "something" and an entity in their own right — "My river is mine…," etc. — only they call Him "the G-d of gods."

אשר זהו בחי' גלות ממש מאחר שלא נעשה בחי' ביטול אח"כ מירידה זו.

This is actual exile, since no nullification came about afterward from this descent.

וזהו הפך הכוונה כנ"ל והוא סוד גלות השכינה שהארת אלקות מקור חי העולמים נשפלת ונגלית עד תחתית המדרגות שהם מדור הקליפות והיכלות החיצונים וכנודע:

And this is the opposite of the intention, as said above; and it is the mystery of the exile of the Shechinah: that the illumination of G-dliness, the source of the life of the worlds, is lowered and revealed down to the lowest of levels, which are the abode of the kelipos and the outer chambers, as is known.

5 והנה השכינה נקראת בכתוב בשם מראה. כמ"ש במראה אליו אתודע. והענין שהוא עד"מ כמו המראה הגשמית שפעולתה להראות לאדם מה שמלאחוריו

Now the Shechinah is called in Scripture by the name "mirror," as it is written, "In a vision (mar'ah) I make Myself known to him." The matter is, by way of analogy, like a physical mirror, whose function is to show a person what is behind him.

והיינו ע"י שהזכוכית מצופה בצפוי כסף שהוא מכסה ומסתיר על הזכוכית ומונע את הראות בלתי תוכל להתפשט עוד להלאה.

This is because the glass is coated with a silver coating, which covers and conceals the glass and blocks the sight, so that it cannot extend any farther.

ומחמת העכוב והמניעה נעשה אור חוזר עד שתפול הראות גם לאחוריו (והוא מכח הזכוכית והצפוי) מה שלא היה יכול לראות אם לא היה צפוי זה.

And because of the obstruction and blocking, reflected light is produced, until the sight falls even behind him (and this is by the power of the glass and the coating) — what he could not have seen were it not for this coating.

אך מ"מ היינו דוקא כשהיא מצופה ומכוסה בכסוי דק וקלוש כמו הכסף אבל כשהיא מכוסה בכיסוי עב וחשוך לא יראה בה כלום.

However, this is specifically when it is coated and covered with a thin, fine covering such as silver; but when it is covered with a thick and dark covering, nothing will be seen in it.

6 וכך יובן הנמשל. והוא כי הנה שם הוי"ה הוא בבחי' המשכה מלמעלה למטה כנ"ל

And so is the analogue to be understood. The Name Havayah is the level of drawing down from above to below, as said above;

ובחי' מל' יתי' שהוא הנק' בשם אלקים היינו בחי' צמצום והסתר שבה מסתתר' [מסתתרת] ומתעלמת ההארה בלתי תתפשט ותתגלה עוד כנ"ל.

and the level of His Malchus, blessed be He, which is called by the Name Elokim, is the level of contraction and concealment, in which the illumination is hidden and concealed, so that it does not extend and become revealed any further, as said above.

ומחמת צמצום והעלם זה נעשה אור חוזר שהוא חוזר ועולה למעלה מעלה יותר מכפי ערך כח מקור ההארה המתפשטת דשם הוי"ה

And because of this contraction and concealment, reflected light is produced, which returns and ascends far higher than the measure of the power of the source of the extending illumination of the Name Havayah;

וכמ״ש אשת חיל עטרת בעלה [עטרת בעלה] וכתיב והיה אור הלבנה כאור החמה כו׳. והיינו כמשל המראה שע״י הכיסוי המסתיר ומונע התפשטות ההארה נעשה או״ח [אור חוזר] עד למרחק ודי״ל [ודי למבין].

as it is written, "A woman of valor is the crown of her husband," and it is written, "And the light of the moon shall be like the light of the sun…," etc. This is like the analogy of the mirror: through the covering that conceals and blocks the extension of the illumination, reflected light is produced, reaching far; and this suffices for the discerning.

וז״ש [וזהו שכתוב] עולת שבת בשבתו. וכן מ״ש רז״ל [רבותינו זכרונם לברכה] (כתובות סא) ע״פ בעולת בעל בעלייתו של בעל עולה עמו כו׳.

And this is what is written, "The burnt-offering (olas) of Shabbos on its Shabbos." And likewise what our Sages, of blessed memory, said (Kesubos 61) on "a husband's wife" (be'ulas ba'al): "with the rising (be'aliyaso) of the husband she rises with him," etc.

ועמ״ש ע״פ הראיני את מראיך כו׳ שזהו ג״כ ענין ירידת הנשמה בגוף המסתיר שהוא צורך עליה לחזור ממטה למעלה להתכלל באור ה׳ כו׳.

And see what is written on the verse "Show me your appearance…," that this too is the matter of the descent of the soul into the body that conceals, which is for the sake of an ascent, to return from below to above and be included in the light of G-d, etc.

7 והוא ג״כ מ״ש ויעש ה׳ אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם שהוא בחי׳ לבוש המכסה ומעלים וע״י לבוש והעלם זה נעשה אח״כ הכאת האור חוזר כנ״ל.

And this is also what is written, "And Havayah Elokim made for Adam and his wife garments of skin, and clothed them": this is the level of a garment that covers and conceals, and through this garment and concealment there is afterward produced the striking of the reflected light, as said above.

וזהו לא טוב היות האדם לבדו. פי׳ וענין היות האדם לבדו היינו להיות הכל המשכה בבחי׳ גילוי מלמעלה שז״ס [שזה סוד] אדם העליון שם מ״ה [שם מ״ה] על הכסא דמות כמראה אדם כו׳

And this is "It is not good that the man be alone." Meaning: the matter of "the man being alone" is that everything would be a drawing forth in a revealed manner from above — which is the mystery of the supernal Adam, the Name Mah, "upon the throne, a likeness as the appearance of a man…," etc. —

שיהיה בבחי׳ גילוי מאליו ומעצמו למטה שאז היה הכל בבחי׳ ביטול כמו שהוא למעלה בבחי׳ יחו״ע [יחודא עילאה] דכולא כלא חשיבי כאין ואפס וזהו היות האדם לבדו ר״ל [רוצה לומר] שהי׳ [שהיה] הכל בביטול אליו ית׳.

that it would be revealed below of itself and by itself; for then everything would be in a state of nullification, as it is above, on the level of the higher unity, where "all is considered as nothing," as naught and nil. And this is "the man being alone": that is, that all would be in nullification to Him, blessed be He.

אעשה לו עזר כנגדו שיהיה עזר וסיוע מבחי׳ כנגדו דוקא דהיינו מבחי׳ הצמצום וההסתר המנגד להתפשטות ההארה כנ״ל שמחמת זה מתהווה הגוף ונפש הבהמית שהם בחי׳ יש ונפרדים כנ״ל

"I will make him a helper opposite him": that there be help and assistance specifically from the level of "opposite him," that is, from the level of the contraction and concealment that opposes the extension of the illumination, as said above, because of which the body and the animal soul come into being, which are "something" and separate, as said above;

ומזה דוקא יהיה העזר כי מהעלם זה נעשה אח״כ או״ח [אור חוזר] למעלה מעלה.

and specifically from this will come the help, for from this concealment there is afterward produced reflected light, far above.

8 וכמ״ש צחוק עשה לי אלקים שעיקר הצחוק והתענוג לע״ל [לעתיד לבוא] ישמח ה׳ במעשיו נמשך משם אלקים

And as it is written, "Elokim has made laughter for me": the essence of the laughter and delight in the Time to Come — "Havayah will rejoice in His works" — is drawn from the Name Elokim,

כמ״ש במ״א שעי״ז יהיה אח״כ הגילוי מבחי׳ שלמעלה משם הוי״ה כמ״ש עד יעבור עמך הוי״ה והוא בחי׳ אשר לא ישב אדם שם כמ״ש ע״פ בעטרה שעטרה לו אמו כו׳.

as explained elsewhere, that through this there will afterward be the revelation from the level that is above the Name Havayah, as it is written, "Until Your people pass over, Havayah"; and this is the level "where no man has dwelt," as explained on the verse "With the crown with which his mother crowned him," etc.

9 והנה אחר חטא אדה״ר [אדם הראשון] כתיב כתנות עור בעי״ן.

Now after the sin of Adam, the first man, it is written "garments of skin," with an Ayin.

כי מקודם החטא היה הכסוי וההעלם דק ביותר דהכתיב ויניחהו בג״ע [בגן עדן] כו׳ אבל אחר החטא הוא בחי׳ הכנגדו ביותר שהוא בחי׳ קליפת נוגה וזהו ענין כתנות עור.

For before the sin the covering and concealment was exceedingly fine, as it is written, "And He placed him in the Garden of Eden…"; but after the sin it is the level of "opposite him" to the greatest degree, which is the level of kelipas nogah; and this is the matter of the "garments of skin."

כי הנה עיקר ענין יניקת החיצונים הוא ע״י העור כי יניקתם הוא מבחי׳ השערות כמ״ש כרחל לפני גוזזיה נאלמה (עמ״ש פ׳ פנחס ע״פ צו את קרבני כו׳)

For the main nurture of the external forces is through the skin, since their nurture is from the level of the hairs, as it is written, "Like a ewe that is dumb before her shearers" (and see what is written in Parshas Pinchas on the verse "Command… My offering…"),

ועיקר צמיחת השערות הוא ע״י העור שיש בו גומות שמהם השערות צומחות כו׳ כמ״ש גבי פרה אדומה היו בה שתי שערות בתוך גומא א׳ פסולה כו׳

and the main growth of the hairs is through the skin, which has follicles from which the hairs grow, etc., as it is said regarding the red heifer: "If it had two hairs in one follicle, it is invalid," etc.;

ובפרק העור והרוטב נקב שאין הדיו עובר עליו כו׳ ולכן העבודה הוא עד״מ עבוד עורות.

and in the chapter "Ha'or Veharotev": "a hole over which the ink does not pass," etc. Therefore the service (avodah) is, by way of analogy, the tanning (ibbud) of hides.

10 וזה נק׳ עובד אלקים שמתקן הסתר בחי׳ העור הנ״ל הנמשך משם אלקים להיות אתהפכא חשוכא לנהורא כו׳.

And this is called "one who serves (oved) Elokim": one who rectifies the concealment of the level of the skin mentioned above, which is drawn from the Name Elokim, so that there be "the transformation of darkness into light," etc.

ולכן נאמר ויעש ה׳ אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור שני שמות כו׳. וגם הפי׳ דשני שמות קאי לאדם ולאשתו לאדם עשה שם הוי״ה ולאשתו שם אלקים.

Therefore it is said, "And Havayah Elokim made for Adam and his wife garments of skin" — two Names, etc. And the interpretation is also that the two Names refer to "Adam and his wife": for Adam, the Name Havayah made [them], and for his wife, the Name Elokim.

11 וחנוך היה תופר מנעלים פי׳ לאחר שנתקן בחי׳ עור הנ״ל ע״י כתנות עור דאדם וחוה תפר מהם חנוך מנעלים כמ״ש ענין זה ע״פ מה יפו פעמיך בנעלים כו׳ ע״ש.

"And Chanoch was a stitcher of shoes": meaning, after the level of skin mentioned above was rectified through the garments of skin of Adam and Chavah, Chanoch stitched shoes from them, as this matter is explained on the verse "How beautiful are your steps in sandals…," etc.; see there.

ומ״מ גם אילו לא חטא אדה״ר [אדם הראשון] ולא היה קליפת נוגה מ״מ היה שייך עזר מבחי׳ כנגדו רק שהיה בחי׳ הכנגדו בדקות יותר.

Nevertheless, even had Adam, the first man, not sinned, and had there been no kelipas nogah, a help from the level of "opposite him" would still have been relevant; only, the level of "opposite him" would have been more refined.

12 והוא שהיתה העבודה להעלות מתחת הפרס׳ [הפרסא] כי יש בחי׳ פרסא בכל העולמות שמה שתחת הפרסא אינו ממהות שלמעלה מן הפרסא

That is, the service would have been to elevate from beneath the partition; for there is a level of partition in all the worlds, such that what is beneath the partition is not of the essence of what is above the partition;

כמו באדם יש בחי׳ פרסא שהוא חצר הכבד המפסיק ומבדיל והרי כל בחי׳ האדם המוח והלב וכל החושים הן למעלה מן הפרסא.

as in man there is a partition, which is the diaphragm, which interrupts and separates; and indeed all the [chief] aspects of man — the brain and the heart and all the senses — are above the partition.

13 ומה שלמטה מן הפרסא אינו ע״ד מהות הכחות המעולים שלמעלה מהפרסא. ועד״ז יובן למעלה בענין בחינת פרסא שיש בעולמות דקדושה עצמן בין אצי׳ לבריאה כו׳.

And what is below the partition is not of the nature of the essence of the superior faculties that are above the partition. And in this way it will be understood above, regarding the level of partition that exists within the worlds of holiness themselves, between Atzilus and Beriah, etc.

לכן היה שייך להעלות מתחת הפרסא אף גם בבחי' היותו קודם החטא וזה היה ענין העזר כנגדו בכוונת הבריאה. אבל אחר החטא הוא עזר כנגדו ענין בירור קליפת נוגה.

Therefore it was relevant to elevate from beneath the partition even in the state before the sin, and this was the matter of the "helper opposite him" in the intention of creation. But after the sin, the "helper opposite him" is the matter of the refinement of kelipas nogah.

14 וזהו ענין ויגרש את האדם כו' ומ"מ גם בחי' זו נמשל לצפוי דק וקלוש שיוכל להיות ממנו אור חוזר.

And this is the matter of "And He drove out the man…," etc. Nevertheless, this level too is likened to a thin and fine coating, from which reflected light can come.

כי ק"נ [קליפת נוגה] היא כלולה מטו"ר [מטוב ורע] והוא חיות כל דברים המותרים כו' שנק' היתר שאינו אסור וקשור בידי החיצו' [החיצונים] ויוכל להעלות הטוב בבחי' אור חוזר כו'.

For kelipas nogah is composed of good and evil, and it is the life-force of all permitted things, etc., which are called "heter" (released), for it is not forbidden and bound in the hands of the external forces, and one can elevate the good as reflected light, etc.

15 ובכ"ז [ובכל זה] יובן מה שאומרים בברכת חתנים בברכת שמח תשמח משמח חתן וכלה ובברכה אחרונה שהיא אשר ברא אומרים משמח חתן עם הכלה

And with all this will be understood what is said in the wedding blessings: in the blessing "Grant abundant joy" [we say] "who gladdens groom and bride," and in the last blessing, which is "Who created," we say "who gladdens the groom with the bride."

פי' כי הכלה היא בחי' מל'.

Meaning: the bride is the level of Malchus.

תחלה היא מקבלת האור מהחתן שנמשך מעלמא דדכורא בעלמא דנוקבא. וזהו חתן וכלה. אמנם אח"כ הוא משמח חתן עם הכלה שע"י הכלה הוא משמח את החתן שהרי נעשה לו עזר ממש ותוספת אור מבחי' כנגדו כנ"ל. וזהו שנעשית עטרה לבעלה:

First she receives the light from the groom, drawn from the world of the masculine into the world of the feminine; and this is "groom and bride." However, afterward it is "who gladdens the groom with the bride": through the bride He gladdens the groom, for she becomes for him an actual help and an addition of light from the level of "opposite him," as said above. And this is how she becomes "the crown of her husband."

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/torah-ohr/bereishis/6/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok